Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
PL 3000
90014 Oulun yliopisto

16.10.2026

Kempeleen kunta
PL 12, 90441 Kempele
Hallituskatu 2, 90440 Kempele

PPLY:n mielipide Metsärinteen asuinalueen laajennuksen kaavaehdotuksesta

Asuinalueen laajentaminen Metsärinteeltä Pitkäaron suuntaan on luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja metsälinnuston suojelun kannalta ongelmallinen. Kaavaehdotusalueen eteläosassa sijaitseva Kokelin alue on merkittävältä osalta varttunutta, osin jopa vanhaa eri-ikäisrakenteista metsää. Sinällään on positiivista, että kyseisen alueen reunaan on jätetty sp1-vyhyke, jossa puusto säästetään ja alue pyritään säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisena, maapuineen ja tiheikköineen.

Vuonna 2021 Afryn kaavan suunnittelualueelle tekemässä luontoselvityksessä löydettiin alueelta useita uhanalaisia lintulajeja. Kappaleessa yhteenveto ja suosituksen luontoselvityksen tekijät toteavat:

”Kaava-alueen merkittävimmät linnustoarvot keskittyvät sen rakentamattomille metsäisille osille, joka on rajattu luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoiseksi alueeksi. Tällä alueella pesii suojelullisesti huomionarvoisia vanhan metsän lajeja.
Suunnittelualueen itäosaan luontoselvitysten perustella rajattu luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoinen alue tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa ja metsänhoidossa, niin että sen ominaispiirteet eivät muutu. Alue on suositeltavaa säilyttää luonnontilaisena, jotta alueella pesivillä suojelullisesti huomionarvioisilla lajeilla on riittävästi elintilaa. Kaavoituksessa alue voidaan sisällyttää viher- tai virkistysalueisiin.”

Kuva: Monimuotoisuuden kannalta huomionarvoinen alue vasemmalla (Afry), kaavaehdotus oikealla (Kempeleen kunta)

Luonnon monimuotoisuuden kannalta huomioitavan kohteen karttarajaus ei toteudu nykyisessä kaavaehdotuksessa ilman riittävää suojavyöhykettä. Kaavassa Lähdekujan tonttien rakentaminen tulee aivan suojeltavan metsäalueeseen kiinni, jolloin kyseisessä metsässä lähellä sijaitsevat erityisesti suojeltavan vanhan metsän lajin pesäpaikka jää liian lähelle rakentamista. Kaavoittajakin toteaa näin:

”Kaavan mukaisia korttelialueita on osoitettu lähimmillään 65 metrin ja ulkoilureitti 75 metrin etäisyydelle pesäpaikasta.”

Kokeneiden linturengastajien mielestä erityisen arkojen vanhemmissa metsissä viihtyvien lajien pesä vaatisi **useamman sadan metrin suojavyöhykkeen,** etenkin jos alueella ei ennestään ole polkuja, joille ulkoilu ohjautuu. Kaavoituksessa viitataan usein 50 metrin minimietäisyyteen, joka perustuu kertaluontoisiin hakkuisiin metsien käsittelyssä. Pysyvän asutuksen rakentamisen seurauksena ihmisten liikkuminen vanhan metsän lajien pesäpaikkojen ympäristössä aiheuttaisi jatkuvaa häiriötä. Hovinmetsäntien linjaus tulee myös paikoin aivan tämän metsän päälle. Se, että luontoselvityksessä rajattu rakentamisen ulkopuolelle jätettävän suositellun alueen raja on vanhan metsän ydinalueesta pohjoispuolella vain noin 50 m päässä, on selvä lapsus, eikä turvaa riittävästi alueen häiriöherkkien lajien pesäpaikkoja.

Vanhojen metsien lajeista esimerkiksi pohjantikka ja hömötiainen vaatisivat hieman rauhallisemman pesimäympäristön. Pohjantikka on EU:n direktiivilaji, mikä merkitsee, että sen pesimäympäristöjä tulisi suojella, samoin se on Suomen kansainvälinen vastuulaji eli meillä pesii merkittävä osuus sen pesimäkannasta. Hömötiaisen kanta on vähentynyt viime vuosikymmeninä metsätalouden ja metsäalueille rakentamisen seurauksena yli 50 % ja laji luokitellaan jo erittäin uhanalaiseksi.

EHDOTUKSET JA SUOSITUKSET

Vaikka kaavaehdotuksessa on monimuotoisuuden kannalta huomionarvoiselle metsäalueelle laitettu merkintä VL ja sp1, se ei estä alueella liikkumista. Jotta alueen rakentamisen jälkeen metsiin ei muodostu hallitsemattomasti polkuja ristiin rastiin, olisi hyvä, jos Kokelin virkistysalueeksi merkityn metsän reunaan voisi tehdä **kapean virkistyspolun ilman metsäkoneella tehtyjä puuston raivauksia**, jotta alueen maaperä ei rikkoutuisi ja ulkoilu ohjautuisi sinne. Polun voisi merkitä esim. puihin pienillä värimerkeillä samaan tyyliin kuin lähistöllä Köykkyrin reiteillä on tehty, esim. Marjasuon luontopolku.

Vanhan metsän lajin erityisesti suojeltava pesäpuu tarvitsisi 200 metrin suojavyöhykkeen rakentamiselta. Lähdekujan tontteja **erillispientalojen korttelialueilla 18006-18007 voisi siirtää länteen, ja ellei tämä riitä Lähdekujan pohjoispäästä täytyisi karsia kaavasta tontteja**. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että Lähdekujan talorakentamiseen osoitetut korttelialueet ulottuisivat pohjoiseen samalle tasolle kuin viereisellä Hetekujalla oleva asuinpientalojen korttelialue 18005. Merkinnän sp1 voisi täsmentää niin, että *”Alueella oleva puusto säilytetään luonnontilaisena säästämällä tiheikköjä ja lahopuuta. Alueelle ei tehdä metsätaloudellisia hoito- ja kunnostustöitä lukuun ottamatta vaarallisten konkeloiden kaatamista paikalleen*”. Näin kohde säilyisi edes puustoltaan luonnontilassa.

Lisäksi Kokelin alueen halkaiseva **Hovinmetsäntien linjausta voisi siirtää metsäalueen kohdalla länteen**, toki olemassa oleva asutus huomioiden. Tämä linjaus voitaisiin toteuttaa esimerkiksi suunnittelemalla lyhyempiä suoria tienpätkiä ja pari isompaa mutkaa, joita ennen voisi olla nopeutta hidastavia ramppeja. Näin vähennettäisiin mahdollisesta kaahailusta johtuvia meluhaittoja ja turvallisuusriskejä, mikä palvelisi samalla alueella asuvien ihmisten ja luonnoneläinten rauhaa.

Seija Rannikko

PPLY:n puheenjohtaja

Petri Haapala

PPLY:n suojelutoimikunta